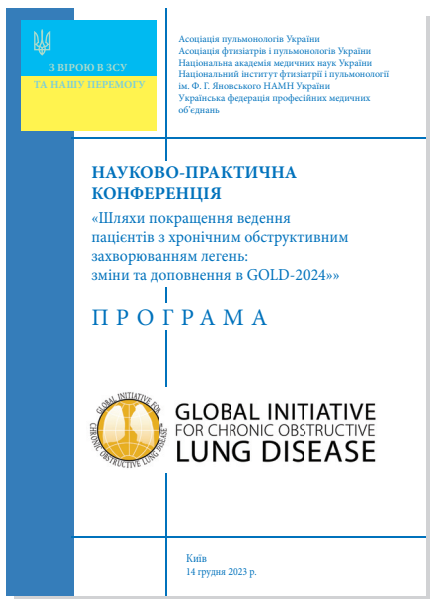

РЕЗОЛЮЦІЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ: ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ В GOLD-2024»

м. Київ, 14 грудня 2023

13 листопада 2023 року у Сполучених Штатах Америки відбулась чергова щорічна конференція присвячена хронічному обструктивному захворюванню легень (ХОЗЛ) «2023 GOLD International COPD Conference» на якій був представлений широкому загалу перший погляд на оновлені рекомендації Глобальної стратегії для діагностики, лікування та профілактики хронічного обструктивного захворювання легень (GOLD Report 2024). А вже 14 грудня 2023 року українська пульмонологічна спільнота отримала нагоду ознайомитись із даними оновленнями на вітчизняному заході організованому Асоціацією пульмонологів України, Асоціацією фізятрів і пульмонологів України та Національним інститутом фізятрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України.

Науково-практична конференція «Шляхи покращення ведення пацієнтів із хронічним обструктивним захворюванням легень: зміни та доповнення в GOLD-2024» була першим офіційним заходом організованим вітчизняним пульмонологічним товариством у співпраці із Глобальною стратегією для діагностики, лікування та профілактики ХОЗЛ. Модератором заходу був академік НАМН України, професор Фещенко Ю. І., а спікерами виступили PhD Побережець В. Л. (м. Вінниця), к. мед. н. Полянська М. О. (м. Київ), д. мед. н. Дзюблик Я. О. (м. Київ), к. мед. н. Сухін Р. Є. (м. Київ) та д. мед. н., професор Островський М. М. (м. Івано-Франківськ).

Незважаючи на активну діяльність GOLD протягом останніх двох десятиліть, хронічне обструктивне захворювання легень залишається актуальною проблемою сучасної пульмонології, адже спираючись на сучасні епідеміологічні дослідження, можна сказати що його глобальна поширеність складає 10,3% і щорічно від нього помирає близько трьох мільйонів осіб. Це призводить до значної економічної та соціальної шкоди, яка доповнює тягар від ХОЗЛ для світової економіки.

Глобальна стратегія для діагностики, лікування та профілактики ХОЗЛ (GOLD) бере свій початок у 1997 році із колаборації Національного інституту серця, легень та крові (США) та Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ).

Своїми цілями GOLD визначив наступні напрямки:

- рекомендувати ефективні стратегії лікування та профілактики ХОЗЛ для використання в усіх країнах;
- підвищити обізнаність медичної спільноти, працівників системи охорони здоров'я та широкої громадськості про те, що ХОЗЛ є проблемою громадського здоров'я;
- знизити захворюваність та смертність від ХОЗЛ шляхом впровадження та оцінки ефективних програм діагностики та лікування;
- сприяти вивченню причин зростання захворюваності на ХОЗЛ, включаючи взаємозв'язок з навколишнім середовищем;
- впровадження ефективних програм профілактики ХОЗЛ.

Діяльність GOLD, яка повністю незалежно фінансується самою організацією за рахунок реалізації документів і ресурсів (друковані копії можна придбати за окрему плату), полягає у роботі наукового комітету GOLD та інших видах діяльності. Науковий комітет GOLD щороку готує оновлення до цих документів, для чого проводить огляд світової літератури з питань діагностики та лікування ХОЗЛ. GOLD організовує Всесвітній день боротьби з ХОЗЛ, який проводиться в третю середу листопада. Перший Всесвітній день боротьби з ХОЗЛ був проведений у 2002 році. Щороку організатори в більш ніж в 50 країнах світу проводять заходи, що робить цей день одним із найважливіших світових заходів із підвищення обізнаності про ХОЗЛ.

Також у діяльності GOLD активну участь бере Асамблея GOLD, яка представлена національними лідерами з різних країн, які зацікавлені у поширенні цілей

GOLD у своїх країнах. Асамблея регулярно проводить спільні засідання із членами наукового комітету GOLD для обговорення актуальних питань. У 2023 році Україна вперше була представлена у Асамблеї і офіційно долучилась до процесу дисемінації GOLD Report 2024, адже із 2023 року делегатом від України в Асамблеї GOLD став лікар-пульмонолог із Вінниці — Побережець В. Л., PhD, асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Що ж нового у діагностиці та лікуванні ХОЗЛ було додано у оновлених рекомендаціях GOLD 2024:

1. Було внесено зміни у структуру і порядок розділів рекомендацій. Так розділи 3 та 4 були об'єднані для уникнення повтору інформації, тому зміст GOLD 2024 виглядає так:

- ▶ Розділ 1. Визначення та огляд.
- ▶ Розділ 2. Діагностика та оцінка.
- ▶ Розділ 3. Попередження та ведення ХОЗЛ.
- ▶ Розділ 4. Ведення загострень.
- ▶ Розділ 5. ХОЗЛ та коморбідна патологія.
- ▶ Розділ 6. COVID-19 та ХОЗЛ.

2. Алгоритми для оцінки та лікування залишились без змін. Згідно з попередніми рекомендаціями виділяють три групи ХОЗЛ: група А, В та Е. Лікування призначається в залежності від групи ХОЗЛ. Так хворим із групи А рекомендоване лікування бронходилататором за вибором лікаря, хворим із групи В — комбінація β_2 -агоністів тривалої дії (БАТД) та холінолітиків тривалої дії (МАТД), хворим із групи Е — рекомендується також попередня комбінація БАТД + МАТД, а при наявності еозинофілів в периферичній крові ≥ 300 /мкл розглянути потрібну терапію із інгаляційними кортикостероїдами (ІКС + БАТД + МАТД). При чому рекомендується частіше використовувати терапію єдиним інгалятором, адже вона є більш зручною та покращує прихильність до лікування порівняно із терапією багатьма інгаляторами.

3. Розділ «Боротьба із тютюнопалінням» був суттєво оновлений (сторінка 43). Була додана нова рубрика «Фармакотерапія для відмови від тютюнопаління» (сторінка 69). Суттєво оновлена інформація щодо вейпінгу/Е-сигарет. Так, було встановлено, що ефективність вейпінгу щодо відмови від куріння залишається суперечливою, а підвищений ризик респіраторних захворювань серед колишніх і теперішніх користувачів електронних сигарет спостерігався навіть з поправкою на вживання сигарет та інших горючих тютюнових виробів, демографічні характеристики та хронічні стани здоров'я. Тому, виходячи з наявних доказів і браку знань про довгостроковий вплив електронних сигарет на здоров'я дихальних шляхів, не можна рекомендувати його як спосіб для відмови від куріння у пацієнтів з ХОЗЛ.

4. Оновлені рекомендації щодо вакцинації хворих на ХОЗЛ з урахуванням рекомендацій Центру із контролю за захворюваннями США (CDC) (Сторінка 45). Рекомендації щодо вакцинації тепер включають: вакцинація проти грипу, проти COVID-19, проти пневмококу, проти респіраторно-синцитіального вірусу, проти оперізуючого лишая та проти кашлюку.

5. Розділ «Призначення інгаляційної терапії» був розширений (сторінка 53) та тепер включає інформацію про оцінку здатності пацієнта правильно використовувати доставкову систему (сторінка 54) та правильний вибір доставкового пристрою (сторінка 55).

6. Значно розширена інформація про PRISm (збережене співвідношення порушена спірометрія). Даний стан діагностується за результатами проведеної спірометрії і спостерігається при збереженому співвідношенні ОФВ₁/ФЖЄЛ $\geq 0,70$ при одночасному зниженні ОФВ₁ < 80% від очікуваного (після бронходилататора). Потенційними причинами цього стану виділяються серцево-судинні захворювання (застійні явища), початкова стадія обструктивного або рестриктивного типу вентиляційної недостатності, захворювання дрібних дихальних шляхів, емфізема, тощо.

7. Було додано новий розділ присвячений гіперінфляції.

8. Додана додаткова інформація щодо спірометрії до інгаляції бронхолітика у розділі «Спірометрія».

9. Додана нова секція «Скринінг ХОЗЛ у цільових популяціях» із фокусом на хворих на рак легень та інтерстиціальні захворювання легень.

Окрім обговорень оновлень GOLD Report 2024 в доповідях було також висвітлено:

- місце сучасних інструментальних методів дослідження функції зовнішнього дихання в діагностиці та моніторингу ХОЗЛ;
- причини та механізми розвитку серцево-легеневої недостатності у хворих на ХОЗЛ, а також можливі терапевтичні втручання для зниження смертності хворих;
- перспективи використання потрібної комбінації щодо попередження загострень ХОЗЛ;
- нові можливості протизапальної терапії ХОЗЛ.

Науково-практична конференція «Шляхи покращення ведення пацієнтів з хронічним обструктивним захворюванням легень: зміни та доповнення в GOLD-2024», що відбулась 14 грудня 2023 у м. Київ у форматі онлайн пройшла на високому рівні, доповіді були змістовними та несли актуальну інформацію, яка буде застосована лікарями-пульмонологами, терапевтами та сімейними лікарями в їх клінічній практиці та науковій роботі.